

Výstup č. 16:

Soubor doporučení pro ověřování identity a monitoring průběhu ověřování znalostí vysokoškolských studentů v online prostředí, včetně SZZ

Dílčí výstup:

Průzkum výchozího stavu ověřování identity a monitoringu průběhu ověřování znalostí vysokoškolských studentů v online prostředí, dotazníkové šetření mezi zúčastněnými školami, vyhodnocení průzkumu

Metoda:

Dotazník k ověřování identity a průběhu ověřování znalostí VŠ studentů

Zpracovaly: Anna Borkovcová, Kateřina Machová, Lucie Rohlíková, Denisa Štrobichová

**Národní
plán
obnovy**

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

Specifický cíl C2 - Bezpečnost distančních forem výuky

Zpráva o realizaci dotazníkového šetření
k ověřování identity a průběhu ověřování znalostí VŠ studentů

Zpracovala pracovní skupina PS4 pod vedením Jiřího Macha.

Na realizaci dotazníkového šetření se podílely:

Anna Borkovcová

Kateřina Machová

Lucie Rohlíková

Denisa Štrobichová

Praha, leden 2023

Obsah

Úvod.....	2
Metodologie dotazníkového šetření	3
1. Základní identifikace respondenta.....	5
2. Obecný přístup vysoké školy k ověřování identity studentů během zkoušek	5
3. Způsoby ověřování.....	9
4. Typy ověřování	12
5. Zpětná vazba od studentů	13
6. Zkušenosti během epidemie	14
7. Strategie.....	23
8. Sdílení dobré praxe	25
9. Závěr.....	27

Úvod

Tato zpráva je výsledkem dotazníkového šetření realizovaného v rámci projektu NPO, specifický cíl C2 Bezpečnost distančních forem výuky v rámci klíčové aktivity 4 Zabezpečení procesu distančního zkoušení vč. SZZ.

První část šetření se zaměřovala na aktuální stav ověřování identity a monitoringu průběhu ověřování znalostí vysokoškolských studentů v online prostředí na vysokých školách v České republice a sběr informací o dostupných aplikačních řešeních ověřování identity studentů.

Druhá část průzkumu se věnovala zkušenostem, které vysoké školy v oblasti ověřování identity studentů při ověřování znalostí nabývaly v rámci běžné prezenční, kombinované a distanční formy výuky. Vysoké školy byly požádány o shrnutí zkušeností získaných v rámci nouzové distanční výuky v době epidemie COVID-19 a vzájemné sdílení strategií vysoké školy pro rozvoj v oblasti bezpečnosti ověřování znalostí studentů distančním způsobem.

Zpráva je dílčím výstupem pro zpracování výstupu č. 16 projektu NPO-C2 Soubor doporučení pro ověřování identity a monitoring průběhu ověřování znalostí vysokoškolských studentů v online prostředí, včetně SZZ.

Metodologie dotazníkového šetření

Pro účast v dotazníkovém šetření bylo osloveno 26 veřejných vysokých škol:

- Akademie múzických umění v Praze (AMU)
- Akademie výtvarných umění v Praze (AVU)
- Česká zemědělská univerzita (ČZU)
- České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)
- Janáčkova akademie múzických umění (JAMU)
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)
- Masarykova univerzita (MU)
- Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)
- Ostravská univerzita (OU)
- Slezská univerzita v Opavě (SU)
- Technická univerzita v Liberci (TUL)
- Univerzita Hradec Králové (UHK)
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)
- Univerzita Karlova (UK)
- Univerzita Palackého v Olomouci (UPOL)
- Univerzita Pardubice (UPCE)
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)
- Veterinární univerzita Brno (VETUNI)
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO)
- Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT)
- Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠP)
- Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích (VŠTE)
- Vysoká škola uměleckooprůmyslová v Praze (UMPRUM)
- Vysoké učení technické v Brně (VUT)
- Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

Všechny vysoké školy byly osloveny e-mailem zasláným koordinátorům projektu NPO s informací, že jednotkou výzkumu je vysoká škola jako celek a doporučením, aby dokument vyplnila osoba nebo skupina osob vybavená informacemi z těchto oblastí:

- zkušenosti se zajišťováním kombinované a/nebo distanční formy studia
- zkušenosti se zajišťováním nouzové distanční výuky v letech 2020-2022
- zkušenosti s realizací distančního zkoušení včetně ověřování totožnosti studentů
- informace ohledně zpětné vazby studentů k realizaci distančního zkoušení
- informace ohledně zpětné vazby studentů k ověřování totožnosti studentů
- znalost předpisů vysoké školy týkající se ověřování znalostí studentů a ověřování totožnosti studentů
- informace ohledně zkušeností vysoké školy v oblasti zajištění proctoringu
- informace ohledně strategie vysoké školy v oblasti zajištění bezpečnosti distančního zkoušení a mohou popsat současný stav i výhled do budoucna

Sběr dat proběhl v období 10. října až 23. listopadu 2022 a dotazník měl 100% návratnost (tj. zapojily se všechny veřejné vysoké školy).

Dotazník byl zpracován ve formě elektronického formuláře MS Forms a obsahoval 33 otázek. Byly zařazeny otázky s výběrem jedné nebo několika z možných odpovědí a otázky s volnou odpovědí. Dvě vysoké školy vyplnily dotazník dvakrát, pro zpracování odpovědí byla použita za každou školu vždy jen jedna odpověď, a to ta nejúplnější.

Obsahové členění dotazníku na jednotlivé kapitoly znázorňuje obrázek č. 1.

Obrázek 1: Struktura dotazníku

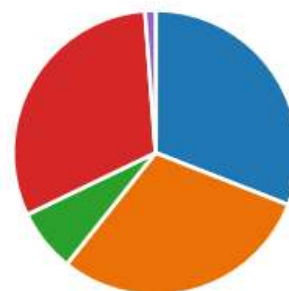
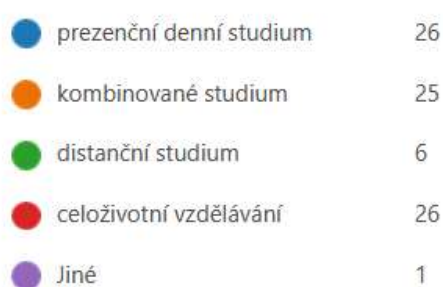
---

1. Základní identifikace respondenta

První čtyři otázky se týkaly základních údajů o vysoké škole: název, jméno a funkce kontaktní osoby, e-mail kontaktní osoby a informace o tom, které formy studia škola realizuje.

Graf 1 zachycuje, které formy studia vysoké školy nabízejí.

➤ *Graf č. 1: Které formy studia škola realizuje?*

Z výsledků je patrné, že všechny veřejné vysoké školy realizují prezenční denní studium a celoživotní vzdělávání. Většina vysokých škol disponuje i kombinovanou formou studia. Distanční forma studia je zastoupena minimálně, i když aktuálně lze pozorovat tendence k rozvoji této formy studia (např. Masarykova univerzita v Brně přidala poznámku, že realizuje nově distanční studium na Filozofické fakultě).

---

2. Obecný přístup vysoké školy k ověřování identity studentů během zkoušek

Otázky číslo 5 až 16 zjišťovaly, jakým způsobem probíhá na jednotlivých vysokých školách ověřování identity studentů. Otázka č. 5 věnovala pozornost tomu, zda vysoká škola pro ověřování identity studentů disponuje oficiálním předpisem.

- Graf č. 2: Má vysoká škola předpis, který stanoví okolnosti, podmínky a způsob ověřování identity studentů během zkoušek, případně jsou tyto informace součástí konkrétního předpisu, směrnice, metodiky apod.?

Téměř polovina respondentů (12 veřejných vysokých škol z 26) uvedla, že na vysoké škole specifický dokument existuje. Položku Jiné zvolila Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, která pak v poznámce upřesnila, že obecný postup je stanoven vnitřní normou a kompetence k zajištění je ponechána fakultám. Konkrétní relevantní dokumenty jednotlivých vysokých škol včetně odkazů k plným textům těchto dokumentů jsou uvedeny v tabulce č. 1.

- Tabulka č. 1: Dokumenty specifikující způsoby ověřování identit studentů během zkoušení.

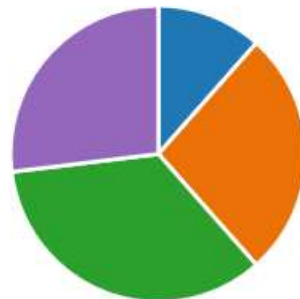
1	SLU: Studijní zkušební řád; https://www.slu.cz/slu/cz/file/cul/7bb6e8bb-78d1-40b6-8f7e-ec6d280b866b
2	OU: Studijní a zkušební řád Ostravské univerzity, https://dokumenty.osu.cz/osu/uredni-deska/ou-stud_zk_rad-20220901cs.pdf
3	https://www.vut.cz/uredni-deska/vnitri-predpisy-a-dokumenty/studijni-a-zkusebni-rad-vut-d149085
4	ČZU: Studijní a zkušební řád pro studium v bakalářských a magisterských studijních programech České zemědělské univerzity v Praze (https://www.czu.cz/cs/r-7210-ocz/r-7702-oficialni-dokumenty/r-7810-vnitri-predpisy-univerzity). Pro online zkoušení v době covidových omezení byl vydán metodický pokyn prorektora, kde byly specifikovány i postupy kontroly identity studujících u zkoušek. Při distančním zkoušení je nutné nejprve ověřit totožnost studenta: v případě písemného distančního zkoušení je totožnost studenta na elementární úrovni zajištěna tím, že se písemná zkouška koná v prostředí, do kterého se studenti přihlašují pomocí přihlašovacího jména a hesla přiděleného univerzitou (Moodle). Při ústním ověřování výsledků studia je nutné totožnost ověřit pomocí webkamery, proto je nezbytné, aby student měl k dispozici vlastní webkameru s dostatečným rozlišením. Student prokáže svou totožnost tím, že na kameru ukáže svůj studentský průkaz. Pokud bude mít zkoušející pochybnost o totožnosti studenta prokázané na základě studentského průkazu, je student povinen se na výzvu zkoušejícího prokázat osobním dokladem (občanský průkaz, pas).
5	UPCE: Studijní a zkušební řád UPCE. Student je povinen předložit na začátku zkoušky nebo zápočtu průkaz studenta k prokázání totožnosti. V případě nepředložení průkazu studenta může zkoušející odmítnout studenta zkoušet.

6	VŠE: Opatření je na úrovni fakult. Např. FIS má na https://fis.vse.cz/wp-content/uploads/page/579/Opatreni_2002_02.pdf . Neověřoval jsem, zda obdobné opatření mají všechny fakulty.
7	UHK: https://www.uhk.cz/file/edee/univerzita-hradec-kralove/uhk/uredni-deska/vnitri-predpisy-a-ridici-akty/vnitri-predpisy/studijni-a-zkusebni-rad/studijni-a-zkusebni-rad-univerzity-hradec-kralove-2021.pdf?v20210823161237
8	MENDELU: https://is.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=33583;download=247431 (čl 11 odstavec 2), platí pouze pro jednu fakultu (PEF), u ostatních součástí závisí na vyučujícím
9	UK: Studijní a zkušební řád UK stanovuje povinnost ověřit totožnost studenta: čl. 8 odst. 11 (pro zkoušky) čl. 9 odst. 14 (pro státní zkoušky), čl. 11 odst. 17 (pro státní zkoušky doktorandů). Zároveň je to uvedeno i v metodice distančního zkoušení: https://karlovkaonline.cz/chci-zkousek/statni-zaverecna-zkouska-obhajoba-zaverecne-prace/obecna-pravidla-pripravy-a-prubehu-statni-zkousky/
10	ČVUT: Metodický pokyn 2/2020+ 3/2020, Příkaz rektora 9/2020; Odkaz na Metodické pokyny: https://www.cvut.cz/legislative-tykajici-se-studia

V otázce č. 7 bylo zjišťováno, kolik vyučujících vysoké školy provádí ověřování identity studentů během zkoušení. Výsledky vizualizuje graf č. 3

➤ *Graf č. 3: Kolik vyučujících na Vaší vysoké škole provádí ověřování identity studentů během zkoušení?*

● Všichni a vždy	3
● Většina	7
● Výjimečně zkoušející vybraných ...	9
● Nikdo	0
● Jiné	7

Na všech vysokých školách se provádí alespoň nějaký typ ověřování nebo alespoň část vyučujících se touto problematikou zabývá. Sedm vysokých škol uvedlo, že ověřování identity studentů provádí většina vyučujících. V poznámkách k volbě Jiné, kterou zvolilo sedm vysokých škol, respondenti uvedli následující podrobnosti:

- Záleží, jestli se jedná o zkoušku distanční či nikoli...
- Za jednu součást (PEF) všichni a vždy, za ostatní součásti závisí na vyučujících
- Nedokáží odhadnout, obvyklé je to u zkoušek předmětů s velkým počtem studentů (více než 100 studentů na předmětu).
- Neprováděli jsme si šetření o tom, jak velký podíl zkoušejících kontroluje totožnost. Možnost kontroly totožnost vždy existuje, předpokládáme, že je vždy provedena, když zkoušející osobně studenta nezná.
- Vzhledem ke specifičnosti naší univerzity, nízkému počtu studentů a osobní znalosti studentů a pedagogů, každý pedagog ví, kdo mu na zkoušku přišel. V případě online testu, využíváme studijní informační systém, který máme shodný s MUNI.

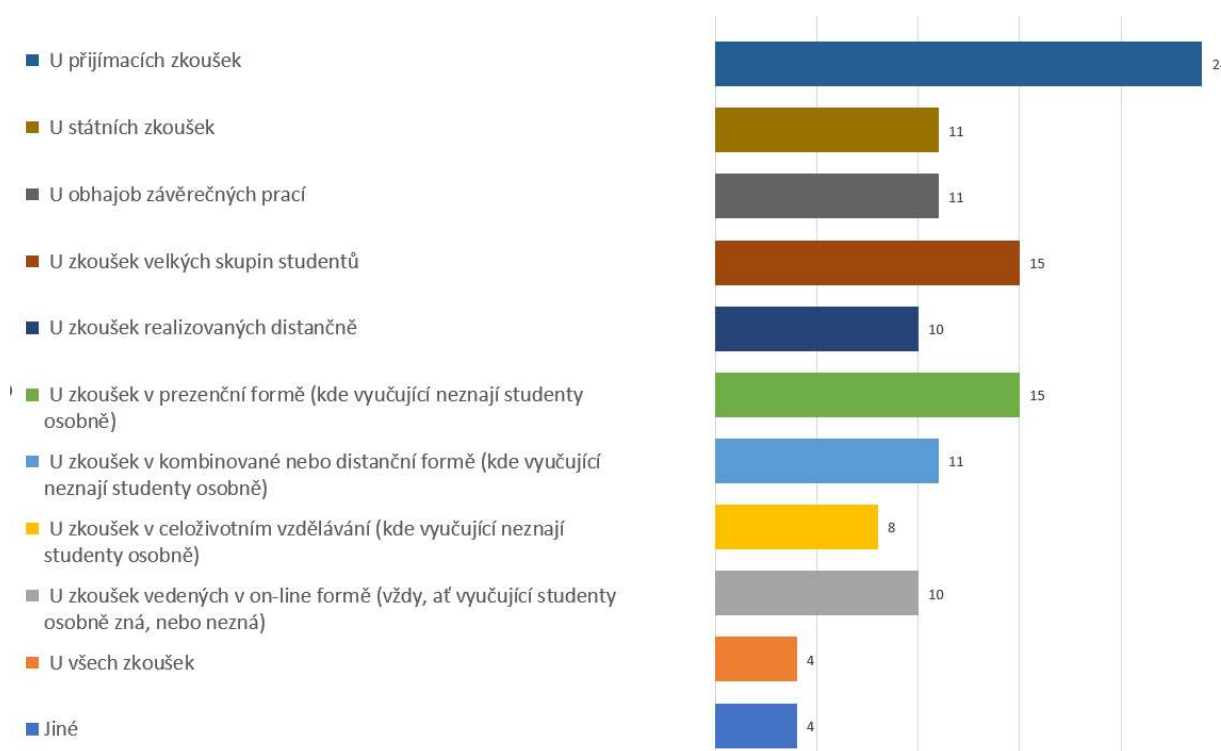
- N/A
- Nežjištěno

Otázka 8 se zabývala typy zkoušení, u kterých je ověřování identity studentů prováděno. Respondenti volili relevantní možnosti z těchto položek:

- U přijímacích zkoušek
- U státních zkoušek
- U obhajob závěrečných prací
- U zkoušek velkých skupin studentů
- U zkoušek realizovaných distančně
- U zkoušek v prezenční formě (kde vyučující neznají studenty osobně)
- U zkoušek v kombinované nebo distanční formě (kde vyučující neznají studenty osobně)
- U zkoušek v celoživotním vzdělávání (kde vyučující neznají studenty osobně)
- U zkoušek vedených v on-line formě (vždy, ať vyučující studenty osobně zná, nebo nezná)
- U všech zkoušek

Výsledky zachycuje graf 4.

➤ Graf č. 4: Během kterých zkoušek je na Vaší vysoké škole prováděno ověřování identity studentů?

Z výsledků je zřejmé, že veřejné vysoké školy mají největší zkušenosti s ověřováním identity studentů při přijímacích zkouškách (uvedlo 24 respondentů) a při zkoušení velkých skupin studentů nebo skupin, kde vyučující studenty neznají osobně. Ověřování identity studentů u všech zkoušek provádí 4 vysoké školy. Čtyři respondenti uvedli následující poznámky k volbě Jiné:

- Identita typicky ověřována u hromadných zkoušek

- U ostatních typů zkoušek předpokládáme kontrolu totožnosti v případě pochybnosti zkoušejícího.
- S výjimkou přijímacích zkoušek je to na rozhodnutí vyučujícího. Obvyklé je ověřování identity u zkoušek velkých skupin předmětů, u zkoušek, kde vyučující nezná studenty osobně
- Nezjištěno

3. Způsoby ověřování

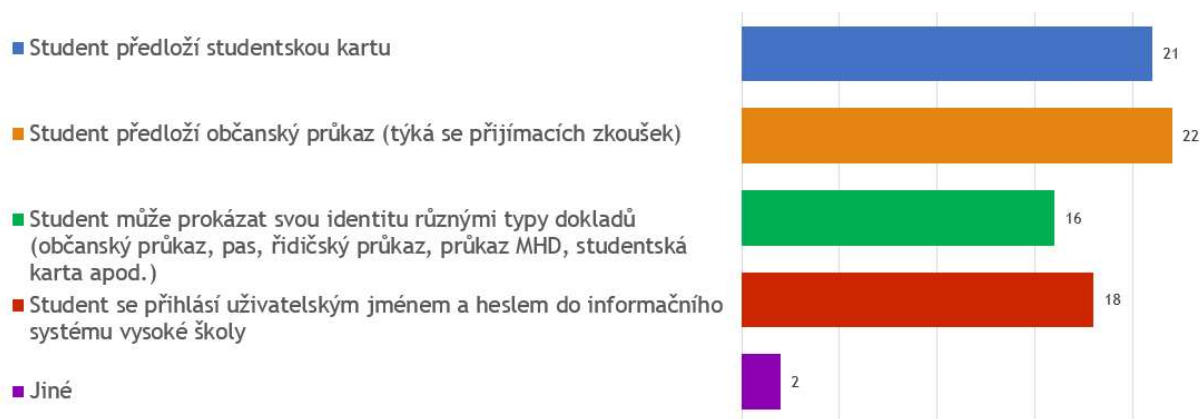
Následující část vyhodnocení dotazníku se věnuje způsobům, kterými veřejné vysoké školy ověřování identity studentů provádí.

V otázce 9 volili respondenti z těchto možností ověřování identity studentů:

- Student předloží studentskou kartu.
- Student předloží občanský průkaz (týká se přijímacích zkoušek).
- Student může prokázat svou identitu různými typy dokladů (občanský průkaz, pas, řidičský průkaz, průkaz MHD, studentská karta apod.)
- Student se přihlásí uživatelským jménem a heslem do informačního systému vysoké školy.
- Jiné

Výsledky vizualizuje graf č. 5.

➤ Graf č. 5: Jakým způsobem je ověřování identity studentů prováděno?

Vysoké školy ověřují identitu studentů na základě předložení studentské karty (21 vysokých škol), předložení dalších dokladů (16 vysokých škol) či přihlášením studenta uživatelským jménem a heslem do informačního systému školy (18 vysokých škol). Při přijímacích zkouškách se běžně identita studentů ověřuje předložením občanského průkazu studenta (uvedlo 22 vysokých škol). Dva respondenti využili možnost Jiné a odpověď zpřesnili následujícími poznámkami:

- Záleží, o jaký typ zkoušky se jedná. U přijímacího řízení se předkládá občanský průkaz nebo pas. U testů prováděných online se student přihlašuje pod svým jménem a heslem. U fyzických zkoušek teoretických předmětů předloží studentkou kartu - to se však děje minimálně, protože máme velmi nízký počet studentů a většina se tu vzájemně zná podle jména i příjmení.
- Elementární ověření totožnosti studenta probíhá tím, že z informačního systému se vygeneruje sestava přihlášených ke zkoušce, kde je uvedena i jejich fotografie. Další kontrola je předložení studentského průkazu, v případě pochybnosti zkoušejícího je zkoušený povinen prokázat totožnost jiným průkazem (O.P, pas).

Otázka č. 10 byla směřována ke zvážení shod a rozdílů mezi ověřováním identity studentů při prezenčních a distančních zkouškách (viz graf 6).

➤ *Graf č. 6: Ověřují zkoušející identitu studentů stejným způsobem u prezenční i distanční zkoušky?*

Devatenáct vysokých škol uvedlo, že se postupuje v obou formách zkoušky stejně (11 škol uvedlo Většinou ano, 8 škol uvedlo Ano, vždy). Čtrnáct škol u této otázky doplnilo poznámky, které shrnuje tabulka č. 2.

➤ *Tabulka č. 2: Rozdíly při ověřování studentů u prezenční a distanční zkoušky.*

1	Prezenčně se ověřuje studentským průkazem a distančně přes přihlášení v IS SU.
2	Distančně jsme zkoušeli jen během pandemie, identita studentů byla obecně u distančních zkoušek ověřována častěji.
3	V případě, že bylo hybridní přijímací řízení (současně fyzické i distanční) bylo prováděno ověřování odlišně. Distančně se přihlásili skrze svůj e-mail uvedený v e-přihlášce k videokonferenci. Přijímací komise si mohla ověřit vzhled dle fotky v životopisu, který je součástí přihlášky. V případě, že nebyla fotka součástí životopisu, mohli si vyžádat předložit občanský průkaz. Na fyzické formě se prokazovali občanským průkazem, nebo jiným průkazem totožnosti.
4	Vzhledem ke specifčnosti naší univerzity, nízkému počtu studentů a osobní znalosti studentů a pedagogů, každý pedagog ví, kdo mu na zkoušku přišel. V případě online testu, využíváme studijní informační systém, který máme shodný s MUNI.
5	U distanční vždy. U prezenční na požádání.
6	Nerealizujeme distanční zkoušky
7	Rozdíl je případně pouze v tom, že ověřování probíhá na dálku.

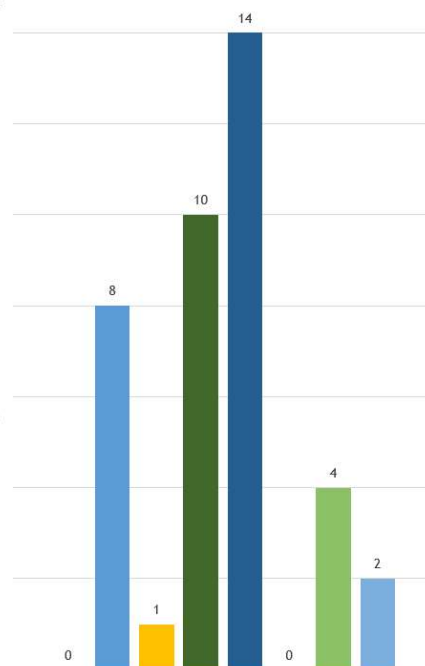

8	V době kovidových omezení bylo možné zkoušet distančně formou elektronických testů z míst, kterých se účastnili studenti z míst mimo univerzitu. Pak nebylo možné využít ověření totožnosti na základě předložení průkazu totožnosti, ale formou zabezpečeného přihlášení do systému. Nyní již tato možnost není povolena.
9	Při prezenční zkoušce se ověřuje doklad, při distanční zkoušce se ověřuje typicky uživatelským jménem a heslem
10	Závisí na charakteru zkoušky (písemná, ústní), u testů na charakteru testu (otevřené otázky, otázky bez možnosti dohledat správné odpovědi, otázky typu abcd, ...). Bylo by potřeba analyzovat konkrétní předměty, konkrétní testy/zkoušení, konkrétní vyučující. Nemáme jednotný metr.
11	Nezjištěno
12	Závisí na vyučujícím
13	Distanční zkoušky (zatím) nijak nepodporujeme/nekoordinujeme; student buď předloží ISIC - jedno zda osobně nebo na kameru, nebo studenta vyučující zná - jedno zda osobně nebo na kameru.
14	Většinově se využil IS. Vi

Otázka č. 12 byla zaměřena na zjištění, jakým způsobem se vysoká škola staví ke způsobu monitorování studentů v průběhu ověřování znalostí. Konkrétně pak byly zjišťovány podrobnosti, u kterých typů zkoušek je monitoring studentů realizován a s využitím kterých systémů. Výsledky prezentuje graf č. 7.

- *Graf č. 7: Provádí vysoká škola monitoring průběhu ověřování znalostí (např. zaznamenávání, nahrávání a vyhodnocování průběhu výuky nebo učení, sledování a vyhodnocování statistických dat o aktivitách studentů a učitelů dostupných v LMS apod.)?*

- Monitoring je prováděn u prezenčních, hybridních i distančních zkoušek (průběh zkoušky je vždy nahráván a určitou dobu archivován)
- Monitoring je prováděn u vybraných prezenčních, hybridních i distančních zkoušek (průběh zkoušky je V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH nahráván a určitou dobu archivován)
- Monitoring je prováděn u hybridních a distančních zkoušek (průběh zkoušky je VŽDY nahráván a určitou dobu archivován)
- Monitoring je prováděn u vybraných hybridních a distančních zkoušek (průběh zkoušky je V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH nahráván a určitou dobu archivován)
- Monitoring je prováděn u zkoušek, během kterých je využíván informační systém vysoké školy (např. znalosti studenta jsou ověřovány testem realizovaným v LMS a v LMS lze dohledat přesné statistiky práce)
- Všechny zkoušky vysoké školy jsou realizované s využitím proctoringového systému, díky kterému je možné monitorovat průběh zkoušky nejen ze strany zkoušejícího, ale i ze strany vysoké školy
- Vybrané zkoušky vysoké školy jsou realizované s využitím proctoringového systému, díky kterému je možné monitorovat průběh zkoušky nejen ze strany zkoušejícího, ale i ze strany vysoké školy
- Jiné

Nejčastější odpovědí respondentů bylo, že monitoring studentů je prováděn u zkoušek, během kterých je využíván informační systém vysoké školy (např. znalosti studenta jsou ověřovány testem realizovaným v LMS a v LMS lze dohledat přesné statistiky práce studenta v průběhu testu). Tuto skutečnost uvedlo 14 vysokých škol. Deset vysokých škol uvedlo, že monitoring je prováděn u vybraných hybridních a distančních zkoušek (průběh zkoušky je v některých případech nahráván a určitou dobu archivován). Zkoušky s využitím proctoringového systému realizují jen 4 vysoké školy a jedná se pouze o vybrané zkoušky.

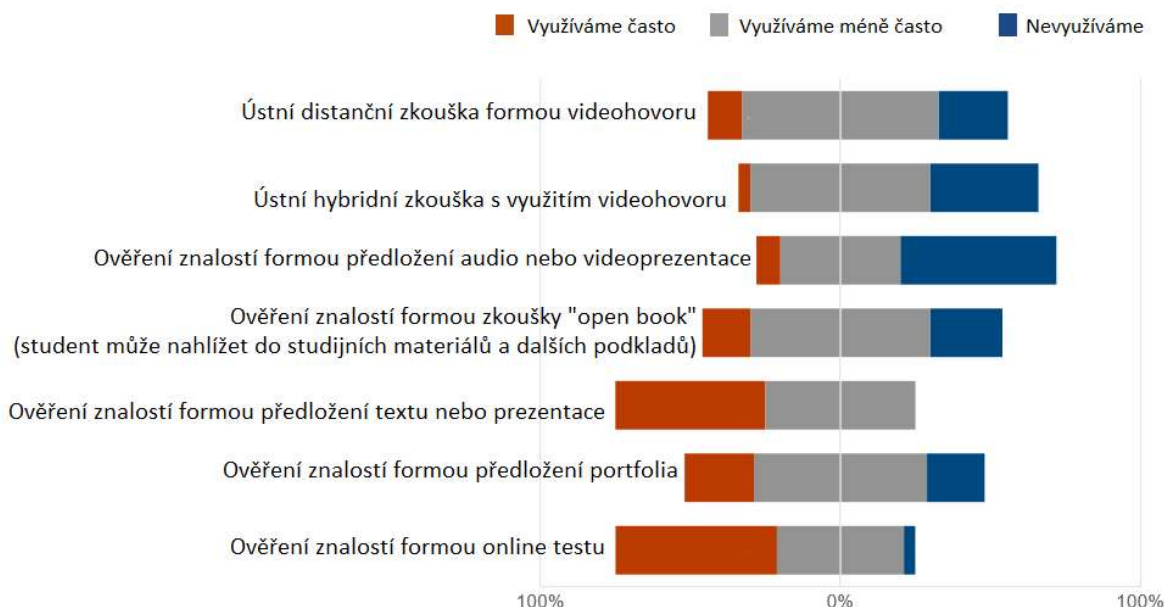
Dvě vysoké školy zvolily odpověď Jiné s uvedením následujících poznámek:

- Monitoring je prováděn u vybraných prezenčních, hybridních i distančních zkoušek (průběh zkoušky je v některých případech nahráván a určitou dobu archivován). Mou odpověď lze použít spíše jen v období lockdownu vysokých škol za epidemie Covid.
- Monitoring je prováděn u některých zkoušek.

4. Typy ověřování

Otázka č. 13 otevřela téma typů ověřování znalostí studentů distančním způsobem. Dotaz byl konkrétně zaměřen na to, jak často vysoká škola využívá jednotlivé vybrané typy ověřování znalostí studentů (viz graf 8).

➤ *Graf č. 8: Které typy distančního ověřování znalostí jsou na vysoké škole využívány a jak často.*

Z výsledků je zřejmé, že mezi nejčastější typy distančního ověřování znalostí studentů patří on-line test a odevzdání elektronického textu nebo prezentace. Mezi časté způsoby distančního ověřování znalostí patří samozřejmě ústní distanční zkouška formou videohovoru. Velmi potěšující je, že někteří

respondenti jako často využívané formy distančního ověřování znalostí uvedli i zkoušku formou “open book” nebo předložení portfolio. Některé vysoké školy naopak tyto formy ověřování znalostí studentů nepoužívají vůbec. Velmi málo je rovněž využívána možnost ověřování znalostí studentů formou audio nebo videoprezentace.

5. Zpětná vazba od studentů

Další část dotazníkového šetření byla věnována tomu, zda školy zjišťují od studentů zpětnou vazbu k průběhu ověřování znalostí studentů (viz graf 9).

- *Graf č. 9: Zjišťuje vysoká škola zpětnou vazbu studentů k ověřování znalostí v jednotlivých předmětech?*

Necelá polovina z dotázaných vysokých škol zpětnou vazbu od studentů k ověřování znalostí zjišťuje, přibližně 20% zpětnou vazbu zjišťuje částečně a kolem 35% ji nezjišťuje vůbec. U odpovědi Jiné byla upřesněna možnost, že se studenti mohou vyjádřit v předmětové anketě.

Otázka č. 15 upřesňovala odpovědi z předešlé otázky u respondentů, kteří nějakou formou zjišťují u studentů zpětnou vazbu, o jakou formu a typ se jedná a případně, zda je na základě zjištěných podnětů přijato nějaké opatření ze strany školy.

Z odpovědí vyplynulo, že nejčastější formou zpětné vazby je anketa. Jen ojediněle hodnocení probíhá formou diskuze či pohovorů. Realizaci určitých opatření na základě zjištěných skutečností zmínily čtyři vysoké školy (viz podrobné odpovědi v tabulce 3 - položky 3, 7, 10, 12).

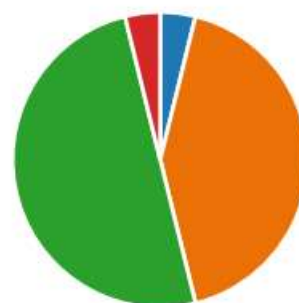
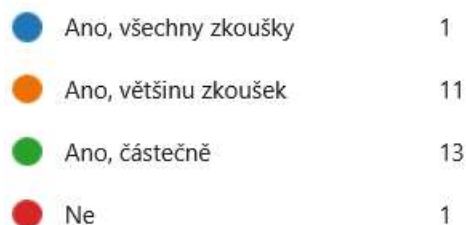
- *Tabulka č. 3: Jakým způsobem provádíte zpětnou vazbu, které podněty k ověřování znalostí v poslední době (1-3 roky) studenti poskytli a zda na základě těchto podnětů byla realizována konkrétní opatření.*

1	Realizováno v rámci studentského hodnocení, ale výsledky nepřinesly očekávané výsledky, a tak se od toho upustilo na centrální úrovni
2	Studentské hodnocení v IS STAG, některé fakulty si navíc pořádají vlastní průzkumy
3	Provádíme pravidelnou evaluaci, pomocí dotazníků v informačním systému. Dále používáme formu osobních pohovorů. Opatření jsou specifická na základě výstupu z evaluace, ale bývají minimální.
4	Je to součástí ankety hodnocení předmětu.
5	Vyplněním formuláře v systému STAG.
6	Diskuzí, kulatý stůl, focus groups

7	Po skončení každého semestru se otevírá v informačním systému anketa, ve které studenti anonymně hodnotí výuku každého předmětu a vyučujícího, který tento předmět vyučoval. Vyjadřují se samostatně k předmětu, k podmínkám výuky, k pedagogovi a navíc je možnost volného vyjádření. Po složení zkoušky se zpřístupní další část dotazníku, kde se studující vyjadřují k průběhu zkoušky. Výsledky jsou k dispozici vyučujícímu, jeho přímému nadřízenému (vedoucí katedry), proděkanovi, garantovi studijního programu. V případě, že se objeví opakované kritické hodnocení, je tato věc s příslušným vyučujícím projednána a hledají se cesty k nápravě.
8	Pomocí funkce "hodnocení kvality" v systému STAG, kde student může napsat zpětnou vazbu k jednotlivým předmětům
9	Dotazníková šetření
10	Evaluační výuky (ankety). Konkrétní opatření - závisí na konkrétních vyučujících, popř. na vedoucích kateder. Nevím o tom, zda byl někdo vyhozen jen na základě negativních reakcí v anketách.
11	Pomocí IS/STAG modulu Kvalita výuky určeného pro studentské hodnocení kvality výuky
12	Pomocí studentských evaluací (předmětová anketa), opatření jsou závislá na vyhodnocení garantem předmětu, případně programovou radou
13	Studentská anketa ke konkrétním předmětům
14	Celouniverzitní předmětová anketa s historií desetiletí, dále pak samostatné fakultní průzkumy - velmi často prováděno v době uzavření VŠ a nařízené online výuce.
15	Část studentů je nespokojená, protože práce s proctoringovými nástroji je často uživatelsky náročná a zvyšuje stres a to vede k horším výsledkům. Při testování jsou vyžadovány i jiné kompetence než jsou zkoušeny, což je diskutabilní. Jak ukázala naše zkušenost s online přijímacím řízením, část studentů naopak využívání proctoringových nástrojů vyžaduje a pokud využity nejsou, napadají objektivnost zkoušky z důvodu možnosti podvádění a nedostatečné kontroly.
16	Anketa

Zpětnou vazbu, která by byla zaměřena na ověřování totožnosti studentů v posledních třech letech, vysoké školy většinou nezjišťovaly, pouze jedna vysoká škola uvedla, že i v této oblasti zpětnou vazbu zjišťuje, ale žádné podněty od studentů v tomto směru neregistruje.

6. Zkušenosti během epidemie

Předchozí kapitoly dotazníkového šetření se věnovaly především aktuálnímu stavu v diskutovaných oblastech ověřování identity a znalostí studentů na vysokých školách. Následující kapitola přináší pohled do nedávné minulosti a shrnuje zkušenosti, které vysoké školy v této oblasti získaly v letech

2020-2022 během epidemie COVID-19. Zároveň se věnujeme tomu, které získané zkušenosti vysoké školy využijí v rámci svého dalšího rozvoje.

Otázka č. 17 se týkala toho, zda během epidemie vysoká škola nahradila prezenční zkoušky distanční formou. Výsledky vizualizuje graf č. 10.

➤ *Graf č. 10: Nahradila vysoká škola během epidemie prezenční zkoušky distanční formou?*

Polovina respondentů v této otázce zodpověděla, že došlo k částečnému nahrazení prezenčních zkoušek distančními zkouškami. Necelá polovina veřejných vysokých škol nahradila distanční formou většinu zkoušek (11 vysokých škol) a jedna vysoká škola nahradila všechny prezenční zkoušky distančním zkoušením. Jedna vysoká škola naopak žádnou prezenční zkoušku nenahradila zkouškou distanční.

V tabulce 5 jsou uvedeny podrobnosti o tom, jakým způsobem distanční zkoušení během epidemie na jednotlivých vysokých školách probíhalo a zda a jakým způsobem zkoušející ověřovali identitu studentů.

➤ *Tabulka č. 5: Popište, prosím, jakým způsobem distanční zkoušení během epidemie probíhalo a zda a jakým způsobem zkoušející ověřovali identitu studentů.*

1	Každá fakulta měla vlastní metodiku dle doporučení MŠMT
2	Zkoušení probíhalo v LMS IS SU a částečně LMS Moodle, MS TEAMS, ZOOM. Ověřování proběhlo formou přihlášení do daného systému.
3	Přístup se lišil dle vyučujících. Preferováno bylo, že studenti si doma nainstalovali SafeExamBrowser, následně zapnuli Zoom (nutná výjimka v SEB) a test provedli v Moodle. Zoom sloužil jako pomůcka pro ověření identity a ověření, že je student v místnosti sám.
4	Buď formou online testů v LMS Moodle, nebo formou videohovory. V případě online testů se student hlásil pod svým uživatelským jménem a heslem. U distančního zkoušení formou videohovory probíhalo ověření identity jen, když vyučující studenty neznal osobně.
5	Moodle, MS Teams, videohovory - student se přihlásí uživatelským jménem a heslem
6	Nejčastěji videohovorem (Google Meet) a LMS Moodle, totožnost byla ověřována obvykle předložením dokladu na kameru
7	Studenti se přihlásili k videokonferenci pod svými účty. Vzhledem k malému počtu studentů na předmětech, pedagogové své studenty dobře znají. Pokud ne, vyžádali si ukázat občanský průkaz.

8	Ověření přihlášení do studijního informačního systému nebo do aplikace Teams. V ojedinělých případech se použilo ověření pomocí kontroly občanského průkazu (malé státnice)
9	Ústně online, písemně online, předání projektů a písemných prací.
10	Video hovor
11	Ústní zkoušení prostřednictvím videohovoru v MS TEAMS. Písemné zkoušení v LMS Moodle. Ve většině případů nebyla identita ověřována.
12	Zkoušení probíhalo různými alternativními způsoby, ověřování identity probíhalo jen v některých případech.
13	Již bylo odpovězeno v jedné z předchozích otázek, byl vydán metodický pokyn prorektora pro pedagogickou činnost, kde byly postupy ověření identity zkoušených popsány (Při distančním zkoušení je nutné nejprve ověřit totožnost studenta: v případě písemného distančního zkoušení je totožnost studenta na elementární úrovni zajištěna tím, že se písemná zkouška koná v prostředí, do kterého se studenti přihlašují pomocí přihlašovacího jména a hesla přiděleného univerzitou (Moodle). Při ústním ověřování výsledků studia je nutné totožnost ověřit pomocí webkamery, proto je nezbytné, aby student měl k dispozici vlastní webkameru s dostatečným rozlišením. Student prokáže svou totožnost tím, že na kameru ukáže svůj studentský průkaz. Pokud bude mít zkoušející pochybnost o totožnosti studenta prokázané na základě studentského průkazu, je student povinen se na výzvu zkoušejícího prokázat osobním dokladem (občanský průkaz, pas).
14	Zkoušení probíhalo přes LMS Moodle nebo MS Teams, ověření identity probíhalo přihlášením do systému
15	U vybraných předmětů, prostřednictvím podporovaných prostředků vzdálené komunikace
16	Obvykle on-line test ve studijním systému
17	Nezjištěno - mohlo být rozdílné dle jednotlivých fakult a využívaných systémů Moodle, Blackboard, Teams a jiné
18	Prostřednictvím MS Teams (ústní zkoušky) s webkamerou, online e-testy v UIS, vkládání prací do UIS.
19	Zpravidla se jednalo o studenty, které vyučující již znal, případně vyzval k předložení dokladu (studentský průkaz) a zkoušení probíhalo přes MS Teams
20	Zkoušení probíhalo v souladu s metodickým pokynem. Ověřování probíhalo na základě přihlášení studenta do systému nebo předložením karty studenta.
21	Zkoušení probíhalo většinou na platformě autentizovaného přístupu do MS Teams, případně Zoom, Totožnost patrně nebyla ověřována tam, kde učitel studenty zná. Jinak patrně skrze ukázání nějakého dokladu.
22	Prostřednictvím IS (přihlášení přes IS, autentizovaná osoba), MS Teams (účet provázaný s IS)
23	Volba formy zkoušky byla ponechána na fakultách, někde byly preferovány distanční zkoušky, někde prezenční zkoušky. Pokud byla distanční zkouška písemná, probíhala zpravidla přes systém moodle, kam se studenti hlásili pod svými přihlašovacími údaji. Ústní zkoušky probíhaly zpravidla přes MS Teams nebo Zoom, případně Adobe Connect. Zkoušející požadovali ukázání karty studenta/fotky na indexu/průkazu totožnosti na kameru.
24	Prakticky všemi možnými metodami dle zkoušeného předmětu a počtu zapsaných studentů

Nejčastěji uváděnou formou ověřování identity studentů byla varianta nalogování studenta do systému přes přihlašovací údaje, případně ověření dokladem totožnosti, v některých případech k ověření identity nedocházelo. Pro prostředí zkoušení respondenti uváděli nejčastěji LMS Moodle, MS Teams a videohovory.

Otázka 19 se zaměřila na téma proctoringu, konkrétně na to, zda vysoká škola během epidemie COVID-19 využívala nějaký proctoringový systém - viz graf 11.

➤ *Graf č. 11: Využívala vysoká škola pro zkoušení proctoringový systém během epidemie?*

Proctoringový systém využívalo pouze 6 z 26 vysokých škol. Níže v tabulce 6 jsou uvedeny podrobnosti k tomu, které systémy a jakým způsobem byly těmito vysokými školami využívány.

➤ *Tabulka č. 6: Popište, o který systém se jednalo a jak v tomto systému probíhalo zkoušení a ověřování identity studentů.*

1	Kombinace SafeExamBrowser a Zoom
2	Online testy: Prohlížeč Safe Exam Browser, Modul Moodle Inspektor, Modul GRUIS (Groupes and Roles from UIS), Modul PrUIS (Přijímací řízení from UIS). Omezení testu na vybranou učebnu/budovu ČZU, Plugin Omezení dostupnosti dle IP adresy, Modul Antiplagiát (integrace s Odezvdej.cz), Systém Turnitin, Testovací centrum PEF ČZU.
3	https://moodle.org/plugins/quizaccess_proctoring
4	LMS Moodle
5	Proctoring jsme využili pouze pro online TSP, tedy přijímací řízení. Vlastními silami a know-how. Nevím o tom, že by se proctoring většinou na MUNI užíval.

6	<ul style="list-style-type: none"> • Mezi nejčastěji vyžívaný proctoringový software na Univerzitě Karlově patří Safe Exam Browser (https://cczv.cuni.cz/CCZV-266.html), který je součástí LMS Moodle. Často jej využívá například 3. lékařská fakulta, Lékařská fakulta v Plzni a také byl využit v rámci letošního přijímacího řízení, které proběhlo na několika fakultách online. Safe Exam Browser má své nedostatky (instaluje se do počítače a vyžaduje speciální oprávnění pro přístup do něj a proto je často blokován jak prohlížečem, tak antivirovým programem) a proto doporučujeme jej využívat pouze se studenty prezenčně v počítačových učebnách, tak aby případné komplikace mohly být řešeny na místě a aby veškerá agenda z instalací a nastavením byla v kompetenci příslušného IT oddělení. • Dalším proctoringovým nástrojem využívaným hlavně na 1. lékařské fakultě je program Rogo (https://www.lf1.cuni.cz/podpora-rogo). Rogo slouží k tvorbě testů, testování i hodnocení a je přizpůsoben pro výuku medicíny, ale i tento program má své nedostatky. • Oba tyto nástroje často jsou využívány v kombinaci s videokonferenčními nástroji ZOOM nebo MS Teams, pro ověření identity studenta a kontrolu činnosti během testu. Studenti se před zkouškou připojí do schůzky přes telefon a umístí jej v místnosti tak, aby bylo vidět, co dělají a zda s nimi v místnosti není ještě někdo jiný.
---	---

Otázka č. 21 byla věnována tomu, zda vysoká škola v budoucnu plánuje pořídit proctoringový systém (viz graf 12).

➤ *Graf č. 12: Plánuje vysoká škola v budoucnu pořídit proctoringový systém?*

Odpověď na tuto otázku poskytlo pouze 6 respondentů, z nichž 3 pořízení proctoringového systému zvažují. Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO), která jako jediná uvedla odpověď „Ano“, uvedla, že už během pandemie využívala jako proctoringový systém LMS Moodle. Na Univerzitě Hradec Králové byl již rovněž nasazen proctoringový systém LMS Moodle. Česká zemědělská univerzita uvedla, že dosud není definitivně rozhodnuto o tom, který systém bude rozvíjen a uvažuje se o těchto systémech:

- Modul BigBlueButton
- Modul Moodle Proctoring
- Modul EduSynch E-Proctoring
- Proctoring by Examus
- FULLFace access rule

Univerzita Karlova popsala, že dostává pravidelně nabídky na nové proctoringové nástroje, ale zatím se nepodařilo najít vhodný nástroj, který by se dal využívat celoplošně. Nástroje jsou dle názoru UK často uživatelsky náročné, drahé, nesplňují podmínky GDPR nebo nejsou kompatibilní s ostatním používaným software.

Vysoká škola polytechnická Jihlava uvedla, že pro rozhodnutí v otázce pořízení proctoringového systému čeká na výsledky projektu NPO.

Otázka 25 otevřela téma podvádění studentů při ověřování identity během distančního zkoušení. Vysoké školy byly dotazovány, zda se jejich vyučující s podváděním studentů během epidemie COVID-19 setkali. Výsledky jsou patrné z grafu 13.

- *Graf č.13: Setkali se zkoušející vysoké školy se snahou studentů podvádět během epidemie při ověřování identity při zkoušení?*

Podvádění studentů při ověřování identity studentů během zkoušení zaznamenali vyučující 11 vysokých škol. Ostatní vysoké školy podvádění studentů v tomto směru nezachytily. Odpovědi vysokých škol na otázku, k jakým konkrétním formám podvádění docházelo, zahrnují jak příklady podvádění studentů při ověřování identity studentů, tak obecné typy povádění studentů během testování a zkoušek. Přehled jednotlivých odpovědí shrnuje tabulka č. 7.

- *Tabulka č. 7: Typy podvodů, případně způsob, jakým vysoká škola tyto podvody řešila*

1	Taháky, spolupráce při vyplňování testů, pokusy byly spíše ojedinělé
2	Opisování. Napovídání. Umisťování taháku mimo zorné pole kamery atd. Hledání informací na internetu.
3	Např. na videu bylo patrné, že student nahlíží do nepovolených studijních materiálech. Po domluvě zkoušejícího se studentem byl realizován náhradní termín zkoušky.
4	Nemáme přesnou evidenci, protože zkoušející řeší případné problémy operativně. Spíše byly zaznamenány pokusy podvádět formou nápovědy dalších osob.
5	Nevím, musel by se udělat detailní průzkum mezi vyučujícími. Ale je velmi nepravděpodobné, že by nebyly pokusy o podvádění, když tyto pokusy byly i před epidemií. A distanční zkoušení více svádí k podvádění.
6	Paralelní teamsová konference, zasílání výsledků testů skrz internetové komunikační prostředky, v některých případech po odhalení návrh k disciplinárnímu řízení

7	Nejsem zkoušející/učitel, ale jsem přesvědčena, že online zkoušení podvádění nahrává (otevřené učebnice, internet, kamarád pod stolem, cokoliv si představíme. Z toho důvodu jsme také přešli zpět na prezenční zkoušení, jakmile to bylo možné.
8	Kooperace s jinými osobami a vyhledávání potřebných informací na internetu a ve studijních materiálech. Vyučující řešili prohlešky individuálně.
9	I přes využití proctoringového nástroje a dvou kamer byl evidován (na základě monitoringu v LMS) případ, kdy student podváděl při testu z domova (tvářil se, že test vyplňuje, ale vyplňoval ho někdo jiný, komu spadlo připojení – snímaný student nadále pokračoval ve „vyplňování“.
10	Vzájemná pomoc studentů při skládání zkoušky, námět na disciplinární řízení

V odpovědích vysokých škol bylo velmi často uvedeno, že přesné statistiky škola nezjišťovala a ve většině případů si vyučující tyto problémy řešili individuálně. Je možné, že individuálním řešením problémů ze strany vyučujících došlo k určitému zkreslení výsledků této otázky, jelikož o množství případů škola nemusela mít dostatečné povědomí.

Na předchozí otázku navázala otázka č. 27, zda vysoká škola vzhledem ke zkušenostem z ověřování identity studentů během zkoušení v epidemii upravila v tomto směru své vnitřní předpisy. Výsledky ukazuje graf 14.

➤ *Graf č. 14: Upravila vysoká škola v poslední době vzhledem ke zkušenostem z období epidemie předpisy týkající se ověřování identity studentů během zkoušení?*

Dle odpovědí v dotazníku na většině vysokých škol nedošlo k úpravám předpisů týkajících se ověřování identity studentů během zkoušení. Úprava předpisů proběhla pouze na třech vysokých školách. Tyto tři vysoké školy zmínily tyto konkrétní úpravy:

- úprava metodických pokynů k organizaci výuky,
- vydání opatření rektora (platné pouze v době pandemie COVID-19),
- novelizace Studijního a zkušebního řádu.

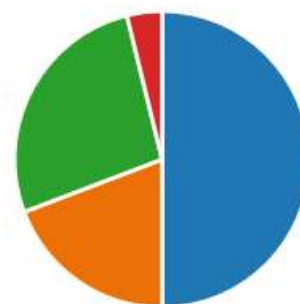
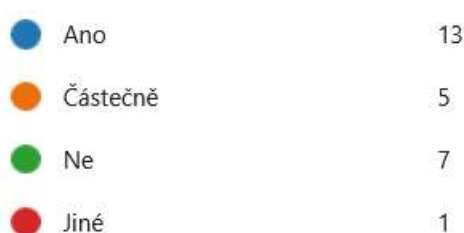
V případě metodických pokynů k organizaci výuky došlo k definování pojmů hybridní a distanční výuky. Odpověď vysoké školy bohužel neupřesňuje, jestli a jak se toto definování pojmů týká ověření identity zkoušeného.

Opatření rektora upravovalo podmínky zkoušení u státních závěrečných zkoušek během pandemie COVID-19, které již není platné.

Inspirací může být novelizace, kterou prošel Studijní a zkušební řád pro studium bakalářských a magisterských programů na ČZU. Novelizace explicitně uvádí možnosti využití distančních či hybridních forem zkoušení s důrazem na jednoznačnou identifikaci zkoušeného.

Otázka 29 byla věnována tomu, zda vysoká škola zjišťovala v době epidemie zpětnou vazbu studentů k ověřování znalostí v jednotlivých předmětech (viz graf 15).

- *Graf č. 15: Zjišťovala vysoká škola zpětnou vazbu studentů k ověřování znalostí v jednotlivých předmětech během epidemie?*

Zpětnou vazbu k ověřování znalostí zjišťovalo alespoň částečně 19 vysokých škol včetně vysoké školy, která v položce Jiné zmínila možnost studentů vyjádřit se ve studentské anketě.

V tabulce 8 je uveden přehled odpovědí, jakým způsobem vysoké školy provedly zpětnou vazbu, a které podněty k ověřování znalostí během epidemie studenti poskytly a zda na základě těchto podnětů byla realizována konkrétní opatření.

- *Tabulka č. 8: Způsob, jakým škola zpětnou vazbu provedla a které podněty k ověřování znalostí během epidemie studenti poskytli a zda na základě těchto podnětů byla realizována konkrétní opatření.*

1	Provedli jsme dotazník na zkušenost studentů s výukou v době pandemie. Jedním z opatření bylo zavedení školení pro vyučující pro využívání online nástrojů pro výuku.
2	obvyklým způsobem - IS STAG a na některých fakultách navíc dotazníky
3	V rámci školní ankety došlo k obecnému hodnocení výuky teoretických předmětů. Též bylo v anketě několik otevřených otázek, kdy jsme chtěli zpětnou vazbu k výuce praktických předmětů (ateliérová výuka). Zpětná vazba byla brána na zřetel a některé poznámky byly realizované.

4	Zpětná vazba formou dotazníků v informačním systému, online schůzek (forma diskuzí se studenty). Zásadní opatření nebyla realizována. Spíš jsme byli rádi, že vše dobře dopadlo a mohli jsme pokračovat ve výuce.
5	Je to součástí ankety hodnocení předmětů.
6	dotazníkové šetření
7	dotazníky, diskuze
8	Někteří studenti poukázali na podvádění ze strany svých kolegů, které nebylo vyučujícím zaznamenáno. Z toho plyne poučení do budoucna, že v případě další nutné krizové výuky a zkoušení je třeba věnovat opatření proti podvádění větší pozornost a být důslednější.
9	Kromě výše popsané detailní ankety, která samozřejmě probíhala i v době pandemie, byl proveden průzkum mezi pedagogy a studenty ve vazbě na hodnocení distanční výuky v době pandemie.
10	Hodnocení kvality výuky v IS/STAG bylo rozšířeno o otázky ohledně online výuky
11	dotazníková šetření
12	evaluační výuky (anketa)
13	IS STAG - Modul pro hodnocení výuky
14	Studentská anketa
15	Vlastní fakultní ankety, průzkumy, kampaně.
16	Studenti mají možnost využít komentářů u studentské ankety. Případné podněty byly řešeny individuálně s garanty jednotlivých předmětů.
17	Část studentů je nespokojená, protože práce s proctoringovými nástroji je často uživatelsky náročná a zvyšuje stres, a to vede k horším výsledkům. Při testování jsou vyžadovány i jiné kompetence, než jsou zkoušeny, což je diskutabilní. Jak ukázala naše zkušenost s online přijímacím řízením, část studentů naopak využívání proctoringových nástrojů vyžaduje a pokud využity nejsou, napadají objektivnost zkoušky z důvodu možnosti podvádění a nedostatečné kontroly.
18	Anketa

Zpětnou vazbu ze strany studentů k ověřování znalostí během pandemie tedy zjišťovaly téměř tři čtvrtiny dotazovaných vysokých škol. Na 16 vysokých školách proběhla anketa či dotazníkové šetření, tři školy uvedly konkrétně modul hodnocení kvality výuky v IS/STAG. Na dvou školách proběhla také diskuze se studenty či sběr připomínek k průběhu distanční výuky.

Některé školy zmínily zpětnou vazbu od studentů na proctoringové nástroje či podvádění u zkoušek. V jedné odpovědi je zmínka, že studenti poukazovali na neodhalené podvody při zkoušení.

Na jedné vysoké škole byla zaregistrována nevole studentů při práci s proctoringovými nástroji z důvodu uživatelské náročnosti či zvýšeného stresu, který dle nich může vést k horším výsledkům. Proctoring vnímají jako vyžadování jiných kompetencí, než těch, které jsou zkoušeny. Na druhou stranu je zde druhá skupina studentů, kteří naopak využívání proctoringových nástrojů vyžadují jako zabezpečení objektivnosti zkoušky z důvodu možného podvádění a nedostatečné kontroly.

Zpětnou vazbu k ověřování totožnosti studentů vysoké školy během epidemie nezjišťovaly.

7. Strategie

Tato část dotazníkového šetření se zaměřuje na strategický rozvoj vysoké školy v oblasti ověřování identity studentů během zkoušení.

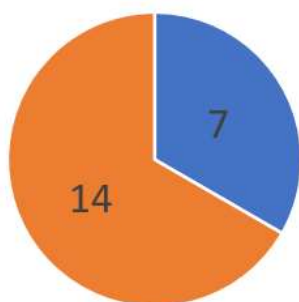
V následujícím výčtu měli zástupci škol označit všechny možnosti, které jsou pro danou vysokou školu relevantní:

- Vysoká škola plánuje upravit předpisy vysoké školy týkající se ověřování identity studentů během zkoušení.
- Vysoká škola neplánuje měnit předpisy vysoké školy týkající se ověřování identity studentů během zkoušení.
- Vysoká škola plánuje dále rozvíjet používání proctoringových systémů, které již používá.
- Vysoká škola neplánuje rozšiřovat využívání proctoringových systémů.
- Vysoká škola plánuje začít v nejbližší době (v akademickém roce 2022/2023) používat proctoringové systémy.
- Vysoká škola plánuje začít používat proctoringové systémy do pěti let.
- Vysoká škola vůbec neplánuje používat proctoringové systémy.
- Vysoká škola plánuje rozšířit využívání distančního nebo hybridního zkoušení (do budoucna bude realizovat zkoušek tímto způsobem více nejen v době epidemie, ale i ve standardním režimu).
- Vysoká škola neplánuje rozšiřovat využívání distančního nebo hybridního zkoušení.

Výsledky jsou představeny v grafu 16.

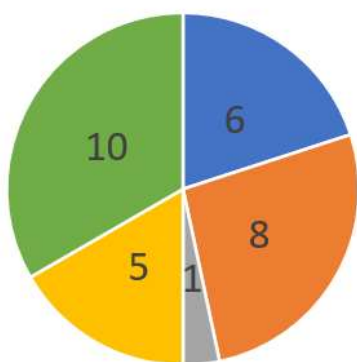
- Graf č. 16: Označte všechny možnosti, které jsou relevantní pro strategii Vaší vysoké školy v oblasti:

a) ověřování identity studentů

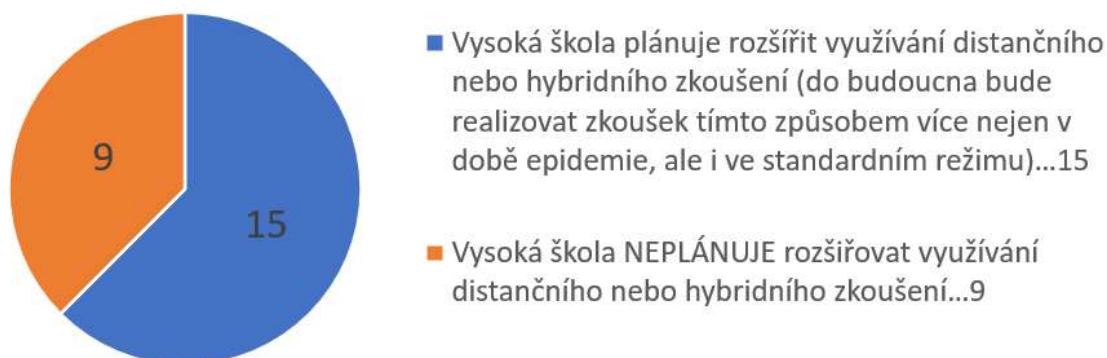
- Vysoká škola PLÁNUJE upravit předpisy vysoké školy týkající se ověřování identity studentů během zkoušení...7
- Vysoká škola NEPLÁNUJE měnit předpisy vysoké školy týkající se ověřování identity studentů během zkoušení...14

b) používání proctoringu

- Vysoká škola plánuje dále rozvíjet používání proctoringových systémů, které již používá...6
- Vysoká škola NEPLÁNUJE rozšiřovat využívání proctoringových systémů...8
- Vysoká škola plánuje začít v nejbližší době (v akademickém roce 2022/2023) používat proctoringové systémy...1
- Vysoká škola plánuje začít používat proctoringové systémy do pěti let...5
- Vysoká škola VŮBEC NEPLÁNUJE používat proctoringové systémy...10

c) využívání distančního nebo hybridního zkoušení

Nejčastější odpovědí byla varianta *Vysoká škola plánuje rozšířit využívání distančního nebo hybridního zkoušení*, kterou zvolilo 15 vysokých škol. Opačný pohled, tedy že rozšíření distančního nebo hybridního zkoušení vysoká škola neplánuje, uvedlo 9 respondentů.

Druhá nejčastější odpověď (s 14 výskyty) byla, že vysoká škola neplánuje měnit předpisy týkající se ověřování identity studentů během zkoušení. Naopak 7 vysokých škol uvedlo, že úpravu předpisů plánuje.

Na třetím místě je s 10 výskyty odpověď, že vysoká škola vůbec neplánuje používat proctoringové systémy. Naopak v nejbližší době (akademický rok 2022/2023) plánuje používat proctoringové systémy pouze jedna vysoká škola. Pět škol plánuje zahájit používání proctoringových systémů do pěti let. Rozšiřování již používaných proctoringových systémů plánuje 6 vysokých škol, naopak 8 vysokých škol uvedlo, že používání již rozšiřovat neplánuje.

Celkově tedy lze říct, že mezi vysokými školami spíše převažuje myšlenka vůbec nezavádět či dále nerozšiřovat proctoringové systémy. Dvě třetiny vysokých škol neplánují upravovat předpisy, ovšem většina plánuje rozšířit distanční či hybridní zkoušení.

8. Sdílení dobré praxe

Závěrečná otázka dotazníku byla zaměřena na sdílení dobré praxe mezi vysokými školami a měla za cíl zjistit, co se jednotlivým vysokým školám osvědčilo a mohou si navzájem poradit či doporučit. O praktické zkušenosti se podělilo devět vysokých škol. Jednotlivé odpovědi jsou uvedeny v tabulce 9.

- *Tabulka č. 9: Doporučení ostatním vysokým školám - co se Vám v oblasti ověřování identity studentů osvědčilo, které proctoringové systémy můžete doporučit, které například Vám byly doporučeny zahraničními partnery apod.*

1	Osvědčilo se ověřování studentů prostřednictvím jejich osobních profilů v IS SU. Přihlašování do IS SU probíhá přes centrální registr osob univerzity. Proctoring nevyužíváme a neplánujeme.
2	Vzhledem k charakteru naší školy a osobním znalostem pedagogů a studentů (převážně individuální výuka) pro nás není ověřování identity takovým tématem.
3	Distanční výuka se příliš neosvědčila a více vyhovuje prezenční výuka na kterou se soustředíme.
4	Doporučení se spíše týká aktuálního legislativního rámce (zákon, metodické pokyny NAÚ), který nereflektuje změny, které se vlivem pandemických omezení uskutečnily a které se promítly např. do výstupů příslušných CRP. Rozšíření flexibility forem studia i zkoušení v prezenčních studijních programech studia je tak velmi omezené, pokud chceme zůstat konformní s legislativou (vlastní zkušenost z nedávné novelizace SZŘ).
5	https://moodle.org/plugins/quizaccess_proctoring , následující zmíněn ale nezkoušen https://www.proctorfree.com/online-proctoring-for-moodle-lms
6	Využívání MS Teams, využívání nástrojů e-learningu v Univerzitním informačním systému, individualizovaná zadání zkoušek (např. každý student má v testu skrytě zakomponován speciální kód)
7	Ve studentském informačním systému má zkoušející dostupnou fotografii studenta z kartového centra - vydání studentského průkazu. V případě, že fotografii student nezpřístupní - vyzve učitel k předložení identifikačního průkazu, kde je fotografie.
8	Nejsem asi plně kompetentní na toto odpovědět. Na MUNI se obecně snažíme extrémně jít vstříc jakékoliv elektronizaci a automatizaci, využíváme bankovní identitu, např. některé naše fakulty administrují už jen pouze on-line zápisy do studia, uchazeči se musí prokázat právě skrze bank. identitu, akceptujeme téměř výhradně konverze maturitních vysvědčení, přecházíme na plně elektronické studijní spisy. Očekáváme progres v této oblasti po spuštění národního registru, do kterého budou mít vš přístup a budou jej používat pro ověření celé řady skutečností.
9	Především je důležité si uvědomit, že i když učitel využije proctoringový nástroj neznamená to, že student nemůže podvádět. Je to jedna z možností, jak to mu předejít a rozhodně to není jediná. Stejně tak neexistuje možnost 100% kontroly distanční formou. Myslíme si, že důvěra ve studenty a jejich čestnost je důležitá, ale přesto je nutné mít jistotu. Opatření jsou nezbytná, ale záleží hlavně na tom, aby byla smysluplná a ne příliš tvrdá. Mimo jiné byla v rámci analýz zkoumána metoda zkoušení „open book“, metoda založená na tom, že student má během práce nejen povoleno, ale doporučeno/nařízeno, pracovat s konkrétními informačními prameny. Tato metoda byla široce diskutována jako varianta výhodného ověřování znalostí v distančním režimu nejen v českém ale i mezinárodním prostředí.

Devět vysokých škol uvedlo příklady dobré praxe či doporučení ze zkušeností z distanční výuky. Čtyři vysoké školy uvádějí možnosti využití již používaných systémů/databází pro ověření studenta (centrální registr osob, individualizovaná zadání zkoušek, fotografie studentů z kartového centra či různé registry). Dvě školy uvedly, že nepovažují za nutné dále rozšiřovat možnosti elektronické identifikace

studentů - jedna škola z důvodu přechodu na čistě prezenční zkoušení, druhá z důvodu individuální výuky. Jedna vysoká škola upozornila na důležitost novelizace legislativního rámce (zákony a metodické pokyny NAÚ), dále byly zmíněny dva moduly pro proctoring pro LMS Moodle či doporučení zamyšlení se nad využívání jiných metod zkoušení při distančním zkoušení/výuce místo využívání proctoringu.

---

9. Závěr

Závěrem lze konstatovat, že dle výsledků realizovaného šetření vysoké školy mají zkušenosti s ověřováním identity studentů během zkoušení, a to během zkoušení prezenční i distanční formou. Většina vysokých škol postupuje v této oblasti na základě obecných zkušeností získaných v praxi a rozšířených během epidemie COVID-19. Většina vysokých škol oblast ověřování identity a monitoringu studentů při distančním zkoušení nemá specificky podchycenou ve vnitřních normách a necítí významnou potřebu normy v tomto směru upravit. Zpětnou vazbu studentů směřovanou konkrétně k otázkám ověřování identity a monitoringu studentů během zkoušení vysoké školy většinou přímo nezjišťují. Vysoké školy většinou ani systematicky nezjišťují od vyučujících, jak často a jakým způsobem dochází k podvádění studentů při ověřování identity během zkoušení a při zkoušení samotném. Proctoring je téma, které většina vysokých škol diskutuje, ale často zatím nevnímá jako nezbytnou věc. Zvažují se a testují benefity a limity různých řešení k ověřování identity studentů a monitoringu studentů během zkoušení a diskutovány jsou problematické body (např. GDPR).

Pro zpracování výstupu 16 tohoto projektu, který bude publikován pod názvem Soubor doporučení pro ověřování identity a monitoring průběhu ověřování znalostí vysokoškolských studentů v online prostředí je proto potřeba soustředit se na vysvětlení výhod a nevýhod využití různých forem a strategií v této oblasti. Vysoké školy mohly vzhledem ke svým většinou malým zkušenostem s distančním zkoušením a proctoringem sdílet v rámci dotazníkového šetření jen poměrně malé množství informací, kterými by se vzájemně inspirovaly. Je proto potřeba hledat další příklady dobré praxe především v zahraničí v aktuálních projektech zahraničních vysokých škol.